

Dosarul nr. 2rc-76/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: G. Grozav)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, I. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Toriam”,
în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la
cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată
„Taburna-Com” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Toriam” cu privire la
încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Toriam” ca fiind
depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 03 august 2020 SRL „Taburna-Com” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Toriam”, solicitând încasarea sumei de 24.374 de lei cu titlu de
datorie, 1.490,99 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, 776 de lei taxa de stat și
4.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 12 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
acțiunea depusă de SRL „Taburna-Com” a fost acceptată spre examinare în procedură
de examinare a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a
fost admisă integral acțiunea depusă de SRL „Taburna-Com”. S-a încasat din contul
SRL „Toriam” în beneficiul SRL „Taburna-Com” suma de 24.374 de lei cu titlu de
datorie, 1.490,99 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, 776 de lei taxa de stat și
4.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

La 19 ianuarie 2021 SRL „Toriam” a depus cerere de apel nemotivată și
netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea
parțială a hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în
partea încasării cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei hotărâri
noi. Totodată, apelanta a indicat că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va
lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de SRL „Toriam” ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 12 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Toriam” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă, prin admiterea spre examinare a apelului său.

În motivarea recursului SRL „Toriam” a indicat că soluția instanței de apel este eronată, deoarece cererea de apel a fost depusă în termen, de aceea nu a solicitat repunerea în termen a apelului prin prisma art. 116 CPC, fapt ce se confirmă prin plicul poștal pe care este menționată data expedierii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită în adresa SRL „Toriam” la 17 martie 2021 (f.d. 39), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către ultima.

Astfel, recursul declarat la 12 aprilie 2021 este în termen.

La 06 mai 2021 în adresa SRL „Taburna-Com” a fost expedită copia recursului declarat de SRL „Toriam”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 51), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de *30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*,

dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 decembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă integral acțiunea depusă de SRL „Taburna-Com”.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 ianuarie 2021 SRL „Toriam” a depus cerere de apel, solicitând casarea parțială a hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi, fără însă a solicita repunerea apelului în termen.

Ca urmare, prin încheierea din 02 martie 2021 Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de SRL „Toriam” ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de SRL „Toriam” în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 14 decembrie 2020, iar cererea de apel a fost depusă de către SRL „Toriam” abia la 19 ianuarie 2021, pe când termenul-limită de depunere a apelului *a expirat la 13 ianuarie 2021 inclusiv*.

Prin urmare, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. ***La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*** Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite invocă prin cerere această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că deși apelul a fost depus de SRL „Toriam” peste termenul legal de atac, totuși apelanta nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Or, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*

Prin urmare, SRL „Toriam”, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanta să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

Astfel, din materialele dosarului cert se atestă că SRL „Toriam” a cunoscut că pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză, recepționând la 12 august 2020 încheierea primei instanțe din 04 august 2020, prin care acțiunea depusă de SRL „Taburna-Com” a fost acceptată spre examinare în procedură de examinare a cererilor cu valoare redusă, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS9350358337AS (f.d. 16-18). Iar, la 24 decembrie 2020, în interiorul termenului de atac, SRL „Toriam” a recepționat dispozitivul hotărârii primei instanțe din 14 decembrie 2020, ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8000502995AS (f.d. 22).

Cele enunțate supra denotă faptul că SRL „Toriam”, contrar dispozițiilor art. 362 CPC, nu și-a valorificat dreptul de a efectuat actul de procedură în termen și nici nu a solicitat prin prisma art. 116 CPC repunerea acestuia.

Nu poate fi reținut argumentul SRL „Toriam” invocat în cererea de recurs precum că soluția instanței de apel este eronată, deoarece cererea de apel a fost depusă în termen, de aceea nu a solicitat repunerea în termen a apelului prin prisma art. 116 CPC, fapt ce se confirmă prin plicul poștal pe care este menționată data expedierii, or, această alegație vine în contradicție cu actele cauzei, din care rezultă că la data de 19 ianuarie 2021 administratorul SRL „Toriam”, Zaharciuc Oleg, a depus cererea de apel direct la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fără a recurge la alte modalități de comunicare a actelor de procedură, iar altă cerere de apel la materialele dosarului nu se atestă (f.d. 24).

Date fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Toriam”.

Se menține încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Taburna-Com” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Toriam” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic